

NORGES HØYESTERETT

Den 27. juni 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Noer, Arntzen og Thyness i

HR-2024-1210-U, (sak nr. 24-077940SIV-HRET), sivil sak, begjæring om gjenåpning:

A (advokat Sigurd Jørgen Klomsæt)

mot

B (advokat Lukasz Pawel Niedzielski)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om gjenåpning av sak nr. 24-008231SIV-HRET.
- (2) Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 19. februar 2024 (HR-2024-354-U) i sak nr. 24-008231SIV-HRET ble anke fra A over Borgarting lagmannsretts kjennelse 13. november 2023 i sak nr. 23-122816ASK-BORG/04 mot B nektet fremmet etter tvisteloven § 30-5.
- (3) A har fremsatt begjæring om gjenåpning av ankeutvalgets beslutning av 19. februar 2024. Som grunnlag for begjæringen er det i korte trekk anført at dommerne som deltok i behandlingen av saken, var inhabile, jf. tvisteloven § 31-3 første ledd bokstav a. Det er også anført at det under behandlingen av saken ble begått straffbare handlinger blant Høyesteretts ansatte, slik at det er grunnlag for gjenåpning etter tvisteloven § 31-3 første ledd bokstav b. Det inngis videre merknader til saken som ble behandlet av ankeutvalg i beslutningen av 19. februar 2024.
- (4) B har anført at gjenåpningsbegjæringen må avvises, subsidiært at det ikke er grunnlag for å ta begjæringen til følge.
- (5) **Høyesteretts ankeutvalg** bemerker:
- (6) A har i gjenåpningsbegjæringen fremmet habilitetsinnsigelser og anført at det i saken foreligger «særlige forhold som er felles for samtlige dommere» i Høyesterett.
- (7) Det følger av domstolloven § 116 at dersom det er fremsatt inhabilitetsinnsigelse mot samtlige høyesterettsdommere, kan dommere som er begjært inhabile, være med på å avgjøre habilitetsspørsmålet, jf. Rt-2003-1588 og Rt-2010-650.

- (8) De dommerne som nå behandler As gjenåpningsbegjæring, har ikke vært med på å behandle den avgjørelsen som angripes. Det foreligger heller ikke andre forhold som tilsier at noen av de tre dommerne er inhabile.
- (9) Etter tvisteloven § 31-2 første ledd er det bare rettskraftige avgjørelser som «avslutter behandlingen av et krav», som kan gjenåpnes. Med «krav» menes materielle krav, jf. Rt-2010-650. I Schei m.fl., Tvisteloven, lovkommentar på juridika.no, note 3 til § 31-2 ajourført per 1. mars 2024, er det lagt til grunn at avgjørelser om å henvise en anke til ankeforhandling eller om å gi oppfriskning, ikke kan begjæres gjenåpnet.
- (10) Borgarting lagmannsrett la i kjennelse 13. november 2023 til grunn at tingretten – som opphevet forliksrådets udaterte beslutning om å nekte oppfriskning – selv skulle ha avgjort spørsmålet om oppfriskning. Lagmannsretten avsa derfor egen kjennelse om at Bs oppfriskningsbegjæring skulle tas til følge, og at As anke for øvrig skulle forkastes. Ved ankeutvalgets beslutning 19. februar 2024 ble As anke nektet fremmet etter tvisteloven § 30-5. Det er opplyst at Oslo forliksråd deretter holdt nytt rettsmøte i saken 14. mai 2024, hvor fraværdommen av 16. november 2020 ble opphevet og saken for forliksrådet innstilt.
- (11) Ankeutvalgets avgjørelse var ikke en avgjørelse som avsluttet behandlingen av et materielt krav. Tvert imot innebar avgjørelsen at behandlingen av kravet ville fortsette. Ankeutvalgets avgjørelse kan dermed ikke gjøres til gjenstand for gjenåpning etter reglene i tvisteloven kapittel 31, jf. tvisteloven § 31-2 første ledd. Begjæringen skal derfor avvises, sml. Rt-2008-1063 og Rt-2010-650.
- (12) Det er for resultatet etter dette ikke nødvendig for ankeutvalget å gå inn i en vurdering av de anførte gjenåpningsgrunnene.
- (13) Ankeutvalget vil likevel kort kommentere anførselen om at noen av ankeutvalgets dommere var *inhabile* i saken.
- (14) A hevder for det første at dommer Østensen Berglund var inhabil som følge av at hun er styreleder i Domstolsadministrasjonen.
- (15) Etter at Oslo tingrett hadde avsagt sin avgjørelse om opphevelse i den aktuelle saken, sendte A et prosessvarsel til tingretten adressert til staten ved Domstoladministrasjonen, og ba om at tingretten skulle forkynne prosessvarselet for Domstoladministrasjonen. I dette prosessvarselet varslet A krav om erstatning på grunn av påståtte feil ved forliksrådets behandling av saken.
- (16) Under henvisning til dette prosessvarselet, skrev tingretten 30. mai 2023 i brev til A blant annet følgende:

«Et prosessvarsel etter tvisteloven § 15-9 kan sendes dersom det er av betydning å varsle en tredjeperson «om saken». Tingrettens behandling av saken er sluttført ved rettens kjennelse av 18. mai 2023. Det er dermed ingen sak å varsle staten om. Videre fremstår det som at et erstatningskrav mot Staten som følge av feil ved forkynning er en annen «sak» enn den som har versert for tingretten. Om A vil fremme dette kravet for retten, må det tas ut stevning, jf. tvisteloven § 9-2.

[...]

Det gjøres videre oppmerksom på at staten ved Justisdepartementet er administrativt og økonomisk ansvarlig for forliksrådene. I teorien er det lagt til grunn at staten ved Justis- og beredskapsdepartementet er rett motpart for erstatningskrav som følge av behandling i forliksrådet, jf. Schei m. fl. Note 6 til tvisteloven § 6-13 (juridika.no).

For god ordens skyld vil retten forkynne prosessvarslet til Domstolsadministrasjonen sammen med dette brevet. Brevet er sendt til orientering og tingretten forventer ikke svar fra Domstolsadministrasjonen, med mindre de har et annet syn på saksbehandlingen enn det som fremgår her.»

- (17) Tingretten sendte deretter prosessvarselet til forkynning for Domstoladministrasjonen.
- (18) Etter domstoloven § 106 nr. 5, jf. nr. 1 og 6, vil en dommer som er styremedlem i Domstoladministrasjonen, være inhabil til å behandle en sak hvor Domstolsadministrasjonen er «part i saken eller medberettiget, medforpliktet eller regrespliktig i forhold til en part» eller handler i saken for en part.
- (19) En som kun er prosessvarslet, jf. tvisteloven § 15-9, er imidlertid ikke part, og habilitetsspørsmål skal derfor vurderes etter domstoloven § 108, ikke § 106, se Rt-1998-846 og Anders Bøhn, Domstoloven, lovkommentar på juridika.no, note 3 til § 106, ajourført per 9. mai 2024.
- (20) Domstoloven § 108 første punktum fastsetter at en dommer ikke kan delta i en sak når «andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet». Bestemmelsen skal anvendes i samsvar med de krav som stilles til en uavhengig og upartisk domstol etter Grunnloven § 95 første ledd og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 1, jf. blant annet HR-2022-2360-P avsnitt 10.
- (21) Utvalget forstår prosessvarselet slik at det som varsles, er et erstatningskrav mot staten for tap A mener han er påført som følge av feil begått av forliksrådet. Forliksrådet er imidlertid ikke underlagt Domstoladministrasjonen. For erstatningskrav etter domstoloven § 200 følger dette av domstoloven § 191, mens det for erstatningskrav etter tvisteloven følger av § 6-13 tredje ledd andre punktum. Et eventuelt erstatningssøksmål som følge av behandlingen i forliksrådet, må dermed rettes mot staten ved Justis- og beredskapsdepartementet. Inhabilitet etter § 108 foreligger åpenbart ikke.
- (22) Ankeutvalgets konklusjon er etter dette at dommer Østensen Berglund ikke var inhabil til å delta i saken.
- (23) Ankeutvalget finner det også klart at dommerne Falkanger og Høgetveit Berg ikke var inhabile.
- (24) A anfører videre at hans rett til kontradiksjon ikke ble ivarettatt under ankeutvalgets behandling av sak nr. 24-008231.
- (25) Ankeutvalget legger til grunn at A ikke mottok anketilsvaret før ankeutvalget avsa sin kjennelse.
- (26) Utvalget bemerker at det dermed er begått en saksbehandlingsfeil og et brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) art. 6 nr. 1. Et slikt brudd på EMK anses tilstrekkelig reparert ved utvalgets konstatering, jf. HR-2014-1391-U.

- (27) En beslutning om å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 30-5, kan ikke omgjøres, jf. tvisteloven § 19-10. Beslutningen her kan heller ikke omgjøres på annet grunnlag. Utvalget bemerker samtidig at feilen ikke kan antas å ha hatt betydning for resultatet.
- (28) B har fått medhold i at gjenåpningsbegjæringen skal avvises og har krevd dekket sakskostnader. Etter omstendighetene tilkjennes ikke sakskostnader for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (29) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Begjæringen om gjenåpning avvises.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)